

Typisk landskap påvirket av elveavsatt materiale, der man kan finne Fluvisol. Her fra Målselv (foto: Siri Svendgård-Stokke / NIBIO).

Fluvisol

Fluvisol kjennetegnes av at det er ungt, selvdrenert jordsmonn som er dannet i materiale avsatt i elver og bekker. Innenfor gruppa er det stor variasjon i jordegenskapene.

KJENNETEGN

Navnet Fluvisol kommer av det latinske ordet fluvius, som betyr elv. Fluvisols har et ungt og lite utviklet jordsmonn som bærer preg av at opphavsmaterialet er avsatt i strømmende vann og at nytt materiale blir tilført under flomperioder. I det norske jordkartleggingsprogrammet vil jorda identifiseres som Fluvisol dersom jorda er elve- eller bekkeavsatt, og ikke har egenskaper som klassifiserer jorda til en annen jordgruppe. I de fleste Fluvisols kan man se stratifisering fra da løsmassen ble avsatt. Fluvisols finnes spredt over hele landet, men sjelden i stor utbredelse. Unntaket er Målselv kommune i Troms som har en svært høy andel Fluvisols.

Fluvialt materiale med lagdelinger (foto: Helene Stav / NIBIO).

Illustrasjon, beskrivelse og profilbilde av sjiktene i én type Fluvisol: Haplic Fluvisol. Haplic viser til at jorda ikke preges av andre egenskaper enn de som tilhører hovedgruppa (illustrasjon: Nora Hua Ly Kok / NIBIO, foto: Siri Svendgård-Stokke / NIBIO).

HAPLIC FLUVISOL			
Illustrasjon	Sjikt	Beskrivelse	Bilde
	Ap	0-25 cm Plogsjikt med lavt til middels innhold av organisk materiale, siltig sand	
	C1	25-50 cm Selvdrenert jord uten strukturutvikling, stratifisering (lag med ulik tekstur, tykkelse og ulikt innhold av organisk materiale)	
	C2	50 cm og dypere Selvdrenert jord uten strukturutvikling, stratifisering (lag med ulik tekstur, tykkelse og ulikt innhold av organisk materiale)	

STRATIFISERING

Fordi nytt materiale har blitt tilført denne jorda under flomperioder, er jordsmonnet lagdelt. De forskjellige lagene kan ha vekslende tekstur og vekslende innhold av organisk materiale. Sedimentasjon under lav vannføring kan for eksempel gi lag med relativt fin tekstur, som silt, men sedimentasjon under høy vannføring kan gi lag med grovere tekstur, som sand. Fluvisol har ofte lagdeling med vekslende innhold av sand, silt, leir og grus. Begravde organiske lag er heller ikke uvanlig, selv om innholdet av organisk materiale i overflatesjiktet ofte er lavt.

Jordbor som viser typisk jord under plogsjiktet i en Fluvisol (foto: Nora Hua Ly Kok / NIBIO).

Jordsmonndannelse

Jord er en ikke-fornybar ressurs som dannes under påvirkning av de jordsmonnsdannende faktorene opphavsmateriale, topografi, klima, organismer og menneskelig aktivitet, over tid.

** De 15 jordgruppene som inngår i det norske jordkartleggingsprogrammet er Anthrosol, Arenosol, Cambisol, Fluvisol, Gleysol, Histosol, Leptosol, Luvisol, Phaeozem, Planosol, Podzol, Regosol, Stagnosol, Technosol og Umbrisol.*

VEKSTFORHOLD

Fluvisol er en av jordgruppene som kjennetegnes av manglende jordsmonnutvikling og jordstruktur under overflatesjiktet. Det vil si at jord ikke er stabilt bundet sammen i aggregater, men er mer massiv og dermed utsatt for pakking og kjøreskader når jorda er våt. Ettersom Fluvisol ofte ligger i flomutsatte områder kan jorda være utsatt for oversvømmelse i flomperioder og være påvirket av grunnvann. Innhold av næringsstoffer er avhengig av opphavsmaterialet.

Det nasjonale jordkartleggingsprogrammet bruker en fornyet versjon av klassifikasjonssystemet World Reference Base for Soils (2014). Les mer om jordkartlegging på nibio.no/tema/jord/jordkartlegging.

Jord klassifiseres i 15 ulike jordgrupper*
Jordgruppene er vist i kartet *Jordsmonnklassifikasjon* på kilden.nibio.no og hver jordgruppe er presentert i en NIBIO POP.

Materialet som ligger til grunn for denne POP-en baserer seg på tekst som er publisert på NIBIOs nettside om temakartet *Jordsmonnklassifikasjon* og på erfaringer som er gjort som jordkartleggere.

FORFATTER:

Nora Hua Ly Kok og Siri Svendgård-Stokke, avdeling jordkartlegging, divisjon Kart og statistikk